

The article deals with indicators of financial stability and liquidity that characterized the company. Investigated the status and proposed directions for strengthening financial stability and liquidity of financial stability and dependence on the system of financial ratios.

Keywords: financial stability, liquidity, business, financial condition.

УДК 630*6

Доц. А.В. Івануса, канд. екон. наук;

доц. В.З. Холявка, канд. екон. наук – НЛТУ України, м. Львів

АНАЛІЗ ВЕДЕННЯ МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ПІДПРИЄМСТВАМИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Проведено аналіз ефективності ведення мисливського господарства підприємствами Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства (ОУЛМГ). Встановлено, що витрати на ведення мисливського господарства щорічно зростають і значно перевищують надходження. Подано пропозиції та рекомендації щодо підвищення ефективності використання ресурсів мисливського господарства.

Ключові слова: мисливське господарство, мисливські угіддя, витрати, надходження, ефективність.

Розвиток світової ринкової економіки супроводжується збільшенням потреб суспільства у природних ресурсах. Ця проблема на початку ХХІ ст. є досить актуальною і потребує негайного вирішення. У лісовому секторі економіки ефективного використання та відтворення лісових ресурсів посідає ключове місце і є одним із проблемних питань для багатьох науковців. Не є винятком оцінювання економічної, екологічної та соціальної ефективності використання і відтворення ресурсів мисливської лісової фауни України.

Проблеми ефективного відтворення, охорони та використання ресурсів мисливського господарства висвітлено у працях багатьох вітчизняних науковців, зокрема, В.Д. Бондаренка, І.В. Делегана, К.А. Татарінова, М.В. Чернявського, Ю.В. Муравйова, П.Б. Хоцького, А.М. Шадури та ін.

Львівська область належить до найбільш лісистих регіонів України. Площа території 2180 тис. га, зокрема площа лісів – 686,8 тис. га, що становить понад 8 % загальної площі лісів держави і 28 % території області.

Мисливські угіддя Львівської області становлять 1770,9 тис. га (81 % площі області) і поділяються на польові, лісові та водно-болотні. Частка лісових угідь, що надані у користування державним мисливським, лісомисливським та лісовим підприємствам, мисливським організаціям та організаціям інших форм власності, становить 36,8 %, польових – 60,6 %, водно-болотних – 2,6 %, зокрема частка лісових угідь у загальній площі лісів області становить 95 % [1].

Мисливські угіддя, відповідно до рішення обласної ради, надані в користування терміном на 15 років 69 користувачам. Можна виділити шість груп користувачів мисливських угідь Львівської області, серед яких 14 підприємств, що входять до складу Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства (зокрема 2 лісомисливські господарства, мисливське господарство та національний природний парк), 15 мисливських господарств обласної організації УТМР, 10 мисливських господарств ТМіР "Лісівник", 4 мисливських господарств обласної організації ТВМР, 2 мисливських господарства ФСТ "Динамо" та 24 господарства інших форм власності (рис. 1) [1].

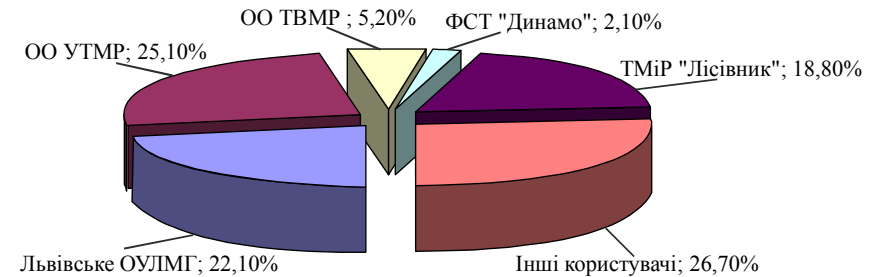

Рис. 1. Розподіл площі мисливських угідь між користувачами Львівської області

Як бачимо, право на користування значною частиною мисливських угідь області (22,1 %) належить підприємствам Львівського ОУЛМГ, хоча за останніх п'ять років ця площа зменшилась на 10 % з 563 тис. га до 391,2 тис. га. Така тенденція здебільшого зумовлена передачею мисливських угідь ДП "Старосамбірське ЛМГ" та ДП "Радехівське ЛМГ" в оренду іншим користувачам. З 2006 по 2010 рр. площа мисливських угідь цих підприємств скоротилась на 40,5 тис. га та 93,3 тис. га відповідно, що свідчить про їх незацікавленість у веденні мисливського господарства, окупність якого становить близько 50 % [1].

Незважаючи на наявні негативні тенденції, чисельність основних ратичних мисливських тварин в мисливських угіддях підприємств Львівського ОУЛМГ залишається на досить високому рівні (33,4 % від загальної чисельності ратичних тварин області). У 2006 р. їх налічувалось 6609 голів, 2007 р. – 6428 голів, 2008 р. – 6248 голів, 2009 р. – 6226 голів, 2010 р. – 6195 голів (табл.). Позитивним моментом в діяльності підприємств Львівського ОУЛМГ є те, що навіть у разі зменшення площі мисливських угідь, чисельність мисливських тварин залишається стабільною, хоча і досить низькою порівняно з оптимальною їх величиною [1].

Табл. Чисельність ратичних мисливських тварин Львівського ОУЛМГ за 2010 р., голів

Назва підприємства	Всього копитних	Зокрема				
		зубр	лось	олень європейський	козуля	кабан
ДП МГ "Стир"	1242	24	3	121	880	214
ДП "Старосамбірське ЛМГ"	151	-	-	3	107	41
НПП "Сколівські Бескиди"	975	10	-	465	405	95
ДП "Бібрське ЛГ"	136	-	-	-	104	32
ДП "Бродівське ЛГ"	316	-	-	15	254	47
ДП "Буське ЛГ"	264	-	2	18	206	38
ДП "Дрогобицьке ЛГ"	274	-	-	20	208	46
ДП "Жовківське ЛГ"	154	-	-	-	110	44
ДП "Рава-Руське ЛГ"	232	-	5	-	138	89
ДП "Радехівське ЛМГ"	64	-	-	-	52	12
ДП "Самбірське ЛГ"	142	-	-	-	112	30
ДП "Сколівське ЛГ"	848	-	-	135	562	151
ДП "Славське ЛГ"	363	-	-	73	213	77
ДП "Стрийське ЛГ"	1034	-	16	-	772	246
Всього по Львівському ОУЛМГ	6195	34	26	850	4123	1162
Всього по області	18542	40	62	1474	13023	3943

Найбільшу чисельність серед ратичних мисливських тварин становлять козуля і кабан. Середня щільність основних видів мисливських тварин становить для лося 0,07 особин/1000 га; оленя європейського – 2,70; козулі – 10,50; кабана – 3,00. Щодо витрат на ведення мисливського господарства, то вони значно перевищують надходження, що призводить до збитковості цього виду діяльності. Вони становили у 2006 р. – 1219 тис. грн, 2007 р. – 1547 тис. грн, 2008 р. – 1671 тис. грн, 2009 р. – 1563 тис. грн, 2010 р. – 1812 тис. грн. Динаміку витрат і надходжень від ведення мисливського господарства підприємствами Львівського ОУЛМГ зображено на рис. 2 [1].

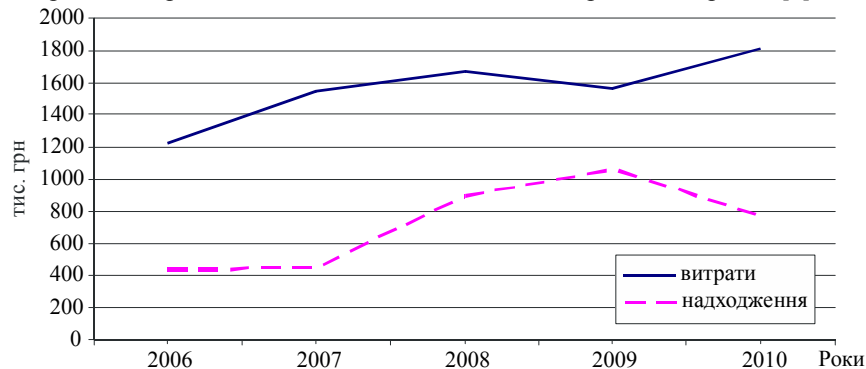

Рис. 2. Динаміка надходжень та витрат від мисливськогосподарської діяльності підприємствами Львівського ОУЛМГ

У структурі витрат найбільшу частку становлять витрати на оплату праці, – 61,9 %, а також витрати на охорону, відтворення та проведення біотехнічних заходів – 20 %. Станом на 2010 р. у мисливському господарстві Львівського ОУЛМГ було зайнято 75 працівників, зокрема 17 мисливствознавців та 49 штатних егерів. У середньому на одного егеря припадає 8 тис. га мисливських угідь. Для оптимізації егерської служби виникає потреба у залученні ще 12 осіб [2].

Необхідно зазначити, що фактичні витрати на охорону та відтворення мисливських тварин в середньому становили 998 грн. на 1000 га мисливських угідь, що більш ніж у 2 рази перевищує нормативне значення даного показника (470 грн) [2]. Надходження від ведення мисливського господарства на підприємствах Львівського ОУЛМГ, здебільшого, формуються за рахунок реалізації ліцензій, відстрілних карток, м'яса, трофеїв, а також надання послуг егерською службою та спонсорської допомоги. За останні п'ять років найбільші надходження були у 2009 р. і становили 1058 тис. грн. У 2010 р. загальні надходження зменшилися на 289 тис. грн. (27,3 %). У структурі надходжень найбільшу частку становить дохід від надання послуг егерською службою та реалізації м'яса і трофеїв добутих ратичних тварин. За аналізований період мисливцями було добуто: у 2006 р. – 170 гол., 2007 р. – 203 гол., 2008 р. – 235 гол., 2009 р. – 272 гол., 2010 р. – 254 гол. і реалізовано 3,295; 5,142; 5,863; 6,262; 5,568 тонн м'яса відповідно [1].

Загалом мисливськогосподарська діяльність підприємств Львівського ОУЛМГ є збитковою, про що свідчить відсоток окупності, який у 2010 р. становив 42,4 %. Мисливські господарства не виконують в повному обсязі вимоги ст. 34 Закону України "Про тваринний світ" та ст. 30 Закону України "Про мисливське господарство та полювання" щодо раціонального невиснажливо-го використання та забезпечення охорони мисливського фонду, проведення комплексних заходів, спрямованих на відтворення, зокрема штучне, мисливських тварин.

Заходи, спрямовані на відтворення диких тварин користувачами мисливських угідь, зводяться переважно до заготівлі кормів та викладки їх у зимовий період в лісових угіддях. В польових угіддях відсутні біотехнічні споруди (солонці, годівниці, шалашики, піддашся) для зайців, куріпок, тобто не проводиться їх підгодівля. Лише в деяких мисливських господарствах проводять роботи з штучного розведення мисливських тварин і птахів (кабанів, оленів, фазанів), хоча вони, зазвичай, є неефективними.

Для діяльності та розвитку мисливського господарства в Україні створено законодавчу базу, визначено правові, економічні та організаційні засади, забезпечені рівні права всім користувачам мисливських угідь. Однак існуюча система і організаційна побудова мисливства не забезпечує його високої ефективності, не завжди стимулює користувачів до охорони, відтворення та раціонального використання мисливських ресурсів.

На наш погляд, основними шляхами покращення економічної ситуації у мисливських угіддях є тісна співпраця всіх зацікавлених сторін щодо розвитку мисливського господарства Львівщини, забезпечення усіма користувачами мисливських угідь спільно з правоохоронними і природоохоронними органами надійної охорони мисливської фауни від браконьєрства, забезпечення комплексних біотехнічних заходів, спрямованих на відтворення поголів'я диких тварин, зокрема методом напіввільного (вольєрного) утримання з подальшим випуском тварин у вільне природне середовище; поповнення генфонду мисливських видів фауни шляхом переселення тварин з інших районів області та з інших областей.

Література

1. Статистична звітність Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства. Форма 2-ТП Мисливство за 2006-2010 рр.
2. Статистична звітність Державної агенції лісових ресурсів. Форма 2-ТП Мисливство за 2010 р.

Івануса А.В., Холявка В.З. Аналіз ведення охотничього господарства підприємствами Львівської області

Проведен аналіз ефективності ведення охотничього господарства підприємствами Львівського обласного управління лісового та охотничього господарства (ОУЛЮХ). Установлено, що расходи на ведение охотничього господарства ежегодно возрастают и значительно превышают поступления. Представлены предложения и рекомендации для повышения эффективности использования ресурсов охотничього хозяйства.

Ключевые слова: охотничье хозяйство, охотничьи угодья, расходы, поступления, эффективность.

Ivanusa A.V., Kholiyavka V.Z. Analysis of Hunting Management at the Enterprises of Lviv Region

The analysis of efficiency of hunting management at the enterprises of Lviv regional forest and hunting management administration is performed. The results of the analysis show that hunting management costs increase annually and are substantially higher than income. Proposals and recommendations for efficient hunting resources utilization are developed.

Keywords: hunting management, hunting resources, cost, income, efficiency.

УДК 658.14/17:061.5

Ст. викл. О.О. Ільчук, канд. екон. наук;
магістрант К.О. Дедова – Львівська КА

ЗНАЧЕННЯ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ТОРГОВЕЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Обґрунтовано роль діагностики фінансового стану в системі управління підприємством та розкрито окремі аспекти її практичної реалізації. Шляхом дослідження теоретичних засад діагностики фінансового стану та її ролі в здійсненні управління підприємством зроблено висновки, що діагностика фінансового стану має важливе значення в економічній діяльності, оскільки дає змогу поліпшувати його фінансовий стан. На підставі розгляду наукових праць відомих економістів досліджено принципи і методики аналізу фінансового стану підприємств та пропозиції щодо їх вдосконалення.

Ключові слова: фінансовий стан, система управління, фінансова стійкість, торговельне підприємство.

Вступ. Унаслідок кризових явищ, що намітились у вітчизняній економіці, починаючи з 2008 р., особливої актуальності набуває питання щодо визначення об'єктивного оцінювання фінансового стану підприємства. Саме адекватне оцінювання фінансового стану є необхідною передумовою впровадження різноманітних коригуючих заходів, розроблення фінансової стратегії, виявлення факторів і резервів підвищення платоспроможності підприємства, подальшого ефективного його розвитку. При цьому вирішальну роль відіграє процес створення такої системи управління фінансовими ресурсами, яка дає змогу своєчасно виявити чинники поліпшення фінансового стану, забезпечити попередження розвитку негативних кризових явищ на підприємстві, що можливо лише за умови систематичного та кількісного оцінювання його фінансового стану.

Постановка завдання. Залучення фінансових ресурсів є основною проблемою для більшості підприємств України. Для їхніх сучасних ділових партнерів (інвесторів, банків, державних установ) досить актуальним стає комплексний підхід до порівняння підприємств із подальшим вибором об'єкта інвестування з найстійкішим фінансовим станом. Це, водночас, обумовлює необхідність формування методики чіткого оцінювання фінансового стану підприємства.

Численні наукові дослідження свідчать, що врахування дійсного фінансового стану під час розроблення перспективних управлінських рішень дає змогу своєчасно виявити та усунути вади у діяльності підприємства, знайти резерви покращення його фінансового стану та підвищення платоспроможності, забезпечити сумісність обраної стратегії з можливостями підприємства, досягти оптимального співвідношення матеріальних, трудових та

фінансових ресурсів, виявити ступінь управлінського ризику та шляхи його зменшення. Зокрема питання, що стосуються діагностики фінансового стану підприємства досліджували такі вітчизняні та іноземні науковці, як: В. Раппопорт, Е. Короткова, І. Ансофф, Ф. Аунапу, А. Ковальов, І.А. Бланк, Л.В. Руденко.

Проте, незважаючи на значний науковий доробок учених і практиків з цієї теми, низка важливих питань із методології та методики оцінювання фінансового стану підприємств потребують подальшого розроблення, глибокого вивчення та формування нових ідей, підходів та інструментів дослідження. Це стосується вирішення проблем та вдосконалення існуючих підходів теорії і практики фінансового аналізу, побудови нових, галузевих моделей оцінювання фінансового стану підприємств.

Виклад основного матеріалу. Первинне походження та розуміння терміна "діагностика" трактують у перекладі з грецької – як розпізнавання стану об'єкта за прямими та непрямими ознаками. В організаційній та управлінській роботі підприємств фінансова діяльність посідає особливе місце. Від неї багато в чому залежить своєчасність та повнота фінансового забезпечення виробничо-господарської діяльності та розвитку підприємства, виконання фінансових зобов'язань перед державою та іншими суб'єктами господарювання.

Діагностика передбачає визначення суті та особливостей проблеми на основі всеохоплюючого аналізу, застосовуючи певний набір принципів та методів. Однак, на нашу думку, не варто відокремлювати поняття діагностики фінансового стану від управління ним, оскільки ці процеси є взаємопов'язані та взаємозалежні. У розрізі діагностики фінансового стану торговельного підприємства, наголосимо на визначальній ролі фінансового управління у сфері регулювання фінансових потоків.

Ключовим питанням для розуміння сутності та результативності фінансової діагностики є концепція господарської діяльності як потоку управлінських рішень для вкладення ресурсів із метою отримання прибутку. Саме отримання прибутку необхідне для збереження економічної життєздатності підприємства, можливості подальших вкладень капіталу. При цьому всю сукупність рішень щодо досягнення цієї мети може бути зведено до трьох основних напрямів:

- рішення щодо вкладення ресурсів;
- операції, що здійснюються за допомогою цих ресурсів;
- визначення структури фінансової діяльності.

Вчасне та якісне забезпечення цих напрямів фінансових рішень визначає сутність фінансової діагностики.

Важливо усвідомлювати, що фінансова діагностика є методом пізнання фінансового механізму підприємства, процесів формування та використання фінансових ресурсів для його операційної та інвестиційної діяльності. Відтак її результат – оцінювання фінансової успішності підприємства, стану його майна, швидкості обігу всього капіталу та його окремих частин, доходності використаних коштів. А підсумком діагностування є підготовка висновків про нинішній стан об'єкта і прогноз його зміни у майбутньому.